

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.202/2021/35. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2021. december 14. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. november 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét a Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulata szerint minősíti.

A vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 2 (kettő) évre súlyosítja, a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásokban felmerült bűnügyi költségből 10.880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forintot a vádlott köteles megfizetni, míg az ezt meghaladó bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2017. év november hó 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat testi sértés bűntette (Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés) miatt 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte és 5 évre kiutasította Magyarország területéről. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett a szabadságvesztés utólagos végrehajtása esetén a végrehajtási fokozatról, akként, hogy azt börtönben határozta meg. Ugyancsak rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi lehetőségéről, amelyről megállapította, hogy a szabadságvesztésből a vádlott lekorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A törvényszék a vádlott által őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, rendelkezett a bűnjelekről, valamint részben kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az emberölés büntettének megállapítását célzó súlyosabb minősítés, valamint a büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést, melyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.38/2018/1-I. számú átiratában a minősítés kérdésében módosítva, halált okozó testi sértés büntettének megállapítása, és a büntetés súlyosítása érdekében tartotta fenn.

[3] Az ügyészi fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2018. év május hó 15. napján kihirdetett és ugyanaznap jogerős 4.Bf.24/2018/18. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és Terhelt1 cselekményét a Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő halált okozó testi sértés büntettének minősítette. A terhelt szabadságvesztés büntetését 2 év 6 hónapra súlyosította, egyben mellőzte a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó elsőbírői rendelkezést. Végezetül részben kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére, míg a tolmács díjként felmerült költségekről megállapította, hogy azt az állam viseli.

[4] A jogerős határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel, a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozva felülvizsgálati indítványt. A Kúria a 2019. év december hó 3. napján kelt Bfv.III.637/2019/15. számú végzésével a Fővárosi Ítéltábla ítéletét hatályon kívül helyezte, és a Fővárosi Ítéltáblát új eljárásra utasította, mert megállapította, hogy a másodfokú bíróság törvényt sértett, amikor az ausztrál állampolgárságú terheltet kizárólag magyarországi lakcíméről idézte, és meg sem kísérelte a külföldi állandó lakcíméről megidézni. A Kúria a hatályon kívül helyező határozatában előírta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a megismételt másodfokú eljárásban idézze meg a terheltet az ausztráliai lakcíméről, az idézésben tájékoztassa az őt a harmadfokú eljárásban való jelenléti jogosultságáról (Be. 430. §) is. Amennyiben pedig a terhelt idézése az ausztráliai lakcíméről sikertelen, úgy az ítéltáblának vizsgálnia kell a BE. CII. Fejezete szerinti eljárás lefolytatásának lehetőségét.

[5] A megismételt másodfokú eljárásban a Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen a korábbi átiratában írtakkal egyezően kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást, melynek során az angol anyanyelvű terhelt részére tolmács közreműködését, a szükséges okiratok lefordítását biztosította. A feltárt és logikusan értékelt bizonyítékok alapján a tényállást döntő mértékben hibamentesnek ítélte, azonban szükségesnek tartotta az elsőfokú ítélet indokolásából a 12. oldal 2. bekezdése első két mondatának a tényállásba történő átemelését az okfolyamat megindítására, valamint a vádlotti cselekmény és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállására nézve.

[6] A vádlott bűnösségére levont következtetést okszerűnek, azonban a cselekmény minősítését tévesnek találta. Elfogadhatónak tekintette az ölési szándék hiányára, továbbá az

okfolyamat vádlott általi elindítására történő elsőfokú következtetést, amely a halálos eredményhez vezetett. Tévesnek értékelte viszont azt az álláspontot, miszerint ez az okfolyamat megszakadt, mivel a vádlott meg sem kísérelt beavatkozni a megindult folyamat leállításába, ellenben a sértett részére a vádlotton kívülálló személyek felajánlották az orvosi segítség hívását, amelyet a sértett elhárított. Az időben alkalmazott szakszerű orvosi beavatkozás a sértett életét megmenthette volna, így ez – az elsőfokú bírósági álláspont szerint – már a vádlott magatartásán kívülálló, kizárólag a sértett magatartására visszavezethető körülmény volt. Ennek az álláspontnak az elfogadása esetén ugyan a vádlott indította el a halálhoz vezető okfolyamatot, mégis mentesülne a halálos eredmény okozása alól a sértett orvosi segítség hívását elhárító magatartása miatt. Tehát a törvényszék nézetének elfogadása esetén a sértett maga felelne saját haláláért, amiért nem vette igénybe az említett lehetőséget. Hivatkozott a BH1993. 591. számú jogesetben, valamint a Kúria Bfv.II.1.734/2016. számú ítéletében írtakra. Az utóbbi jogeset szerint nem szakítja meg az okozati összefüggést, ezért az elkövető felelőssége fennáll a minősített esetért, amennyiben a sértett visszautasítja a műtéti beavatkozást, amellyel valószínűsíthetően elkerülhető lett volna a maradandó fogyatékoság. Ez a sértetti magatartás azonban csupán közreható okként (concausa) vehető figyelembe.

[7] Álláspontja szerint a vizsgált ügyben is ugyanez a helyzet áll fenn; a sértett halálának oka és kiváltója a vádlotti bántalmazás volt, így a helyes minősítés a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő halált okozó testi sértés büntette. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés kirívóan enyhe, ami a szabadságvesztés felfüggesztésével teljesen súlytalanná válik. Aláhúzta, hogy a helyes minősítés mellett az irányadó büntetési tételkeret is jelentősen emelkedik, ezért a szabadságvesztés tartamának a középérték körüli felemelésére, és a felfüggesztő rendelkezés mellőzésére tett indítványt.

[8] A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság nyilvános üléséről immár szabályszerűen értesített vádlott a nyilvános ülés megtartásáról tudomást szerzett, olyannyira, hogy eljuttatta az ítéltáblához a magyar nyelvre lefordított nyilatkozatát, valamint számos – a nyilatkozatát ténybelileg alátámasztó – okirati hivatkozásokat is. A vádlott nyilatkozatának lényege szerint a bűncselekmény elkövetése óta eltelt években az élete alapvetően megváltozott. Visszatért helységébe, ahol családjával él együtt és idős nagyszüleiéről gondoskodik napi rendszerességgel. A történetek olyannyira megviselték, hogy pszichés hatásai miatt azóta is folyamatos kezelésre szorul, amelynek angol nyelvű dokumentációját és számláit csatolta a nyilatkozatához. A magánéletét illetően kifejtette, hogy a Budapesten megismert török származású élettársával azóta is együtt él, házasságukat kizárólag a világjárvány akadályozta meg, mert nem tudtak elutazni Törökországba. Saját vállalkozása van, egy festő-mázoló céget üzemeltet, amelyben már alkalmazottak is dolgoznak. Hitelt vett fel és házat vásároltak, előző életét pedig alapvetően átértékelte.

[9] A védő a nyilvános ülésen kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg. A törvényszék a feltárt bizonyítékokat körültekintően, a logika szabályainak megfelelően értékelte, és a vádlott cselekményének minősítését is helyesen állapította meg. Mivel a vádlottal szemben kiszabott büntetés is megfelelő, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, másodlagos indítványként pedig kérte, hogy helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét az ítéltábla, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a törvényszék nem tett eleget tényállás-felderítési kötelezettségének. E körben kiemelte, hogy a védelem által felkért magánszakértő szakértő3 igazságügyi orvosszakértő véleményét az

elsőfokú bíróság okirati bizonyítékként értékelte, és kifogásolta, hogy a szakértő nem adta indokát annak, hogy miért látta eltérő időpontban keletkezettnek a sértett sérüléseit. A törvényszék a védői álláspont szerint, akkor járt volna el helyesen, ha a halál közvetlen okának legteljesebb körű tisztázása érdekében a magánszakértőt, valóban szakértőként vonta volna be az eljárásba vagy tőle függetlenül új szakértőt rendelt volna ki.

[10] A védő rámutatott, hogy álláspontja szerint a sértett halálának pontos időpontját sem tisztázta az elsőfokú bíróság, jóllehet erre a magánszakértő véleménye alapján lehetősége lett volna. Erre figyelemmel úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés b) pontja alapján – felderítetlenség okán – részbeni megalapozatlansági okban szenved. Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság tárgyalásra tüzze az ügyet, rendeljen ki orvosszakértőt és szükség esetén azt hallgassa is meg. Amennyiben pedig az ítéltábla a megalapozatlanság kiküszöbölésére nem lát lehetőséget, úgy a védő az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte a Be. 609. § (1) bekezdésében írtakra hivatkozással. Az elsőfokú ítélet érdemi elbírálásának esetére pedig azt indítványozta, hogy az ítéltábla a vádlott bűnösségének megállapítása esetén még a gondatlanság enyhébb formáját se rója a vádlott terhére a bekövetkezett halálos eredmény tekintetében, mert álláspontja szerint negligenciáról csak abban az esetben lehet szó, ha az elkövető számára adott volt az előrelátás lehetősége. Az adott helyzetben elvárhatóságnak pedig objektív és szubjektív feltétele az objektív gondossági kötelesség és az objektív gondosság kötelesség tanúsítására való képesség. Jelen esetben ezek a körülmények a vádlott vonatkozásában nem álltak fenn, ennél fogva a cselekmény jogi minősítése során helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottat a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés bűntettében marasztalta el. A vádlott bűnösségének megállapításának esetére a védő a büntetés kiszabási körülmények körében hangsúlyozta, hogy a terhelt személyi körülményei rendezettek, évekkorábban megvalósított cselekményét – annak minősítésétől függetlenül – megbánta. Az elkövetés időpontjában büntetlen előéletű volt, hosszú ideig állt számára idegen országban büntetőeljárás hatálya alatt. Mindezek alapján a védő – a minősítéstől ugyancsak teljesen függetlenül – végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

[11] Az ítéltábla a jogorvoslattal támadott határozatot a Be. 348. § (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Az ügyészi fellebbezést - a Fellebbviteli Főügyészség által módosított tartalom szerint mind a cselekmény minősítésére, mind a büntetés súlyosítására nézve – megalapozottnak találta. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. Az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat a lehetséges mértékben feltárta, azokat egyenként és összességében is a logika szabályainak megfelelően értékelte. Helyesen járt el, amikor a külföldön élő, és a tárgyalás időpontjára Magyarországot elhagyó tanúk személyes meghallgatása helyett e tanúknak a nyomozás során rögzített vallomásait felolvasással tette a tárgyalás anyagává.

[12] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 599. § (2) bekezdésének a) pontjára figyelemmel az iratok tartalma alapján mindössze a Fellebbviteli Főügyészség indítványában írtak szerint az okfolyamat megindítása, a vádlotti cselekmény és az eredmény közötti okozati összefüggés fennállása, továbbá az ütések számára nézve szorul kiegészítésre.

[13] Ennek keretében az ítéletábra a tényállás részének tekintette az elsőfokú ítélet 8. oldalának 3. bekezdéséből az alábbi, a bizonyítékok értékelése körében szereplő részt: a sértett a fején négy rendbeli, az állcsontján egy rendbeli, a jobb mellkasán kettő, a bal mellkasán egy, a jobb és bal vállán ugyancsak egy-egy zúzódást szenvedett, mely sérülések külön-külön erőbehatástól keletkeztek. Ennek megfelelően a vádlott által okozott ütésekben származó sérülések száma elérte a tíz rendbelit. A sértett bal kézfejen rögzített négy, jobb kézfejen rögzített kettő sérülés védekezés közben elszenvedett, további hat rendbeli pedig ütéstől, vagy ütődéstől származott.

[14] Az arcot ért sérülések közepes erejű ütésektől származtak, a nyakon lévő sérülések kis erőbehatásoktól származtak. A mellkast és a végtagokat érő erőbehatások túlnyomórészt kis erejűek voltak, amelyek direkt, illetve indirekt behatásoktól keletkeztek.

[15] A sértett halálához vezető okfolyamatot a vádlott bántalmazása indította el. E bántalmazás során elszenvedett sérülések, köztük a gége vérzéses, vizenyős duzzanata, a pajzsporc törése, a lép tok alatti bevérzése, a tüdő zúzódása, a folyékony mellkasi vérgyűlem, és a sértett halálának beállta között részoki összefüggés állapítható meg. (szakértő1, valamint a szakértő2 igazságügyi orvosszakértők szakvéleménye a nyomozati iratok 477–481. oldalai, valamint 21. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4–10. oldalai).

[16] Amennyiben a sértett a bántalmazás elszenvedését követően közvetlenül, illetve azt követően rövid időn belül (a bántalmazás napján, illetve azt követő napon) szakszerű orvosi ellátásban részesül, reális esély lett volna életének megmentésére. (szakértő1, valamint a szakértő2 igazságügyi orvosszakértők véleménye a nyomozati iratok 683. oldala).

[17] Az előéletben feltüntetett ítélet száma helyesen: 22.B.31.523/2016/3. szám.

[18] Ahogyan azt az ítéletábra már jelezte, a védő ismételt indítványozta az által felkért szakértő3 igazságügyi orvosszakértő szakértőként történő bevonását az eljárásba, amely indítványát azzal indokolta, hogy álláspontja szerint az ügyben a hatóságok által kirendelt szakértők és az által felkért magánszakértő véleménye továbbra is éles ellentétben áll a sértett halálának időpontját illetően, ezért továbbra sem tisztázott egyfelől a sértett halálának pontos időpontja, illetve ezzel összefüggésben az sem, hogy a halált okozó sérüléseket valóban a vádlott okozta-e. Az ítéletábra a törvényszék álláspontjával egyezően a védő bizonyítási indítványát elutasította. Ennek ténybeli alapját képezi az a bírósági iratokból egyértelműen dokumentálható körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a védő által csatolt magánszakértői véleményt a tárgyalás anyagává tette, annak megállapításaira nyilatkoztatta az ügyben korábban eljáró szakértőket (bírósági iratok 24. alszám). A szakértők szerint a védő által magánszakértőként felkért és az elsőfokú bírósági eljárásban okirati bizonyítékként értékelt, szakértő3 által jegyzett vélemény megállapításai teljesen szubjektívek, csakúgy, mint az azok alapját képező sérülések lényegében teljesen önkényes és ténybeli alapokat nélkülöző csoportosítása. A szakértők tételesen kifejtették, hogy a sérülések utáni gyógyulási folyamat gyakorlatilag azonnal beindul, így a két-három napos sérülések is nevezhetők gyógyulófélben lévő sérüléseknek, különös tekintettel arra, hogy ennyi idő elteltét követően már megjelennek a szövetekben a vérlebontási termékek. Arra is felhívták a figyelmet, hogy a magánszakértő véleményét elkerülte az agyi híd állományában leírt vérzés, amely a kisagyi beékelődés

közvetlen jele, amelynek kialakulásához - orvosszakértői szempontból köztudottan – hosszabb időre van szükség. A szakértők végezetül kiemelték, hogy a sértett halála egy elhúzódó folyamat volt, halálához közvetlenül a központi idegrendszeri folyamatot irreverzibilissé válása, a kisagyi beékelődés vezetett, azonban a folyamatot súlyosbította, elősegítette a nyaki szervek sérülése, a bal oldali mellkasfél sérülése, valamint a lép sérülése szövődményeként kialakult vérzés is.

[19] Az elsőfokú bíróság megalapozott indokkal vetette el ezért a védőnek szakértő3 szakértőként történő kirendelésére, illetve tanúkénti kihallgatására irányuló indítványát, és helyesen járt el, amikor e véleményt okirati bizonyítékként értékelte. szakértő3nak a halál időpontjára, okára, a sérülések keletkezési idejére nézve tett megállapításait cáfolták a sértett boncolását végző szakértők, akik minden tekintetben megalapozott, tényekkel alátámasztottan indokolt véleményt adtak, a magánszakértői vélemény elvetése ezért is okszerű volt. A szövettani vizsgálat alapján is kizárható szakértő3 által adott vélemény helyessége.

[20] Az elsőfokú bíróság a már hivatkozott szakértői véleményre, illetve tanúvallomásokra figyelemmel állapította meg a sértett halálában szerepet játszó egyéb, a vádlott magatartásán kívül álló tényezőket, nevezetesen a sértett szívbetegségét, e betegségére véralvadást gátló készítmények tartós szedését, valamint az orvosi ellátás sértett általi elutasítását.

[21] Mindezek az érvelések – az elsőfokú bírósághoz hasonlóan – a másodfokú bíróságot is meggyőzték, ezért a sértett halála időpontjának tisztázása érdekében újabb, további szakértőket nem vont be az eljárásba, a védő ilyen irányú indítványát elutasította.

[22] Szemben a tényállást támadó védői érveléssel megállapítható, hogy a tettlegesség két helyszínen zajlott, annak lefolyását mindkét helyszínen a vádlotton és a sértetten kívül álló személy is észlelte. Az első helyszín a hostel földszinti közös helyisége, valamint konyha helyisége volt. A sértett bántalmazását a vádlott kezdeményezte, amelynek részben tanúja volt az 1. számú tanú, aki beszámolt a sértett nyakának megfogásáról, megszorításáról, a sértett földre kerüléséről. E tanú észlelte az említetteken túlmenően a sértett ismételt bántalmazását, melynek során a hanghatások alapján a sértett fejének padozathoz ütdésére következett. Beszámolt a vádlott erőfölényéről. Az 1. számú tanú vallomásának megtétele során érdektelennek mutatkozott, nem mondott többet annál, mint amit látott, hallott, ezért vallomásának elfogadása megalapozottnak tekinthető.

[23] Az 1. számú tanú vallomását tanú1 tanú előadása megerősítette, kiegészítette. A két tanú az események több részletére nézve is egyező tényekről számolt be, nevezetesen a puffanások zajáról, a sértett földre kerüléséről. A sértett földre esését tanú2 is észlelte, aki egyébként csak a verekedés hangját hallotta.

[24] A cselekmény 2. szakasza a sértett szobájában zajlott, ekkor tanú1 volt jelen, aki látta, amint a vádlott cipős lábával az ágyban fekvő sértettet a fején megrúgta, illetve taposta. A tanú fogta le a dühöngő vádlottat.

[25] A vádlott általi bántalmazásról hallomásból értesült több személy: tanú4 tanú4, tanú5.

[26] Fontos körülmény volt, hogy semmiféle adat nem állt rendelkezésre a sértettnek a vádlotti tettlegességet megelőző, illetve azt követő bántalmazására nézve. Több tanú egyezően nyilatkozott a sértett szája sarkában észlelhető vérző sérülésről (tanú4 tanú4, tanú2), amely a sértett halálát követően is jól látható maradt.

[27] Az elsőfokú bíróság több tanú egyező vallomása alapján rögzítette azt a tényt is, hogy a sértett az orvosi ellátást visszautasította (tanú6, tanú5). A hostel dolgozói a sértett komolynak nem látható sérülései folytán maguk sem tartották szükségesnek az orvos kihívását, értesítését.

[28] A sérülések leírása, a halál oka, időpontja az orvos szakértői vélemény alapján került megállapításra. A sértett 45 rendbeli erőbehatás eredményeként 54 rendbeli sérülést szenvedett el. A korszövettani vizsgálat szerint a koponyasérüléssel együtt szenvedhette el a gége sérülést, és a lép zúzódást. Szerepet játszott a halálos eredményben a pajzsporc törése, a gége vizenyős duzzanata, a lép bevérzése, a tüdő zúzódása, a folyékony mellkasi vérgyülem.

[29] A DNS szakértői vélemény is megerősítette a cselekmény vádlott általi elkövetését; a sértettől származó mintákon a vádlott DNS mintáját azonosították (nyomozati iratok 559. oldal)

[30] Megállapítható tehát, hogy a másodfokú bíróság által az előbbiek szerint kiegészített, immár megalapozott tényállás a Be. 591. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban, annak további változtatására, az elsőfokú bíróság által megállapítottól eltérő, a vádlott felmentésére vezető tények rögzítésére nem volt ok.

[31] A kiegészítésekkel hiánytalanná vált tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, tévedett azonban a cselekmény jogi minősítése kapcsán.

[32] Helyesen vetette el az ölésre irányuló szándék megállapíthatóságát. Ilyen szándékra valóban nem lehetett következtetni pusztán azért, mert a mellüregben 500 ml vérmennyiség felgyülemlett. A bántalmazás módja, az ütések száma, ereje, irányultsága valóban nem utalt arra, hogy a vádlott tudatában akár csak eshetőlegesen felmerült volna a halálos eredmény képzete. A pusztá kézzel mért ütések túlnyomórészt kis-közepes erejűek voltak (10 rb.), a sértett többi sérülése ellökéstől, földre esésétől, tehát nem direkt bántalmazástól keletkezett. A halált eredményező kemény burok alatti vérzés sem direkt ütéstől, hanem indirekt módon, a fej padlónak való ütődésétől származott. Ezekre a tényezőkre figyelemmel az ölési szándék elvetése helytálló volt.

[33] Nem osztotta ugyanakkor a másodfokú bíróság a halálos eredmény miatti felelősség hiányának megállapítása tekintetében elfoglalt elsőfokú érvelést, és a védő jogi álláspontja sem helytálló.

[34] A több évtized óta töretlen bírói gyakorlat szerint az okozati összefüggés vizsgálata körében elfogadott a feltételek egyenértékűségének (conditio sine qua non) tana. Ennek lényege az, hogy minden feltétel ok, amely nélkül a későbbi eredmény nem következett volna

be. Abban az esetben, ha az eredményhez vezető kiváltó okhoz az elkövetőtől független további közreható – akár véletlenszerű – ok (concausa) társul, az okozati összefüggés nem szakad meg, legfeljebb az okozati kapcsolat lazábbá válik. A közreható okoknak az eredmény bekövetkezésében betöltött jelentőségét a büntetés kiszabása körében kell megfelelő nyomatékkaal figyelembe venni (3/2013 BJE. I.5.pont, BH2015.121., BH2008. 206., BH2002. 169., BH1982. 179., BH1997. 564.)

[35] A büntető anyagi jogi értékelés szempontjából jelentőséggel bíró kauzális összefüggések elemzése kapcsán több bírói döntés is rámutatott arra, hogy az okfolyamatot elindító tényező (emberi magatartás) büntetőjogi felelősséget megalapozó jelentőségén nem változtat az együttes okként (concausa) vagy feltételként közreható körülmények hatása. (EBH 2005. 1291.)

[36] Egy másik esetben a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét szintén halált okozó testi sértés büntetében állapította meg, mivel az okfolyamatot a vádlott tevőleges magatartása indította el, és ez az okfolyamat nem szakadt meg amiatt, hogy a sértett nem ment orvoshoz, illetve annak sem volt jelentősége, hogy a halál bekövetkeztében az orvosok részéről diagnosztikai tévedés is közrehatott. (BH1993. 7.)

[37] A vizsgált ügyben a fenti jogesetekben szereplő tényezőkkel azonos körülmények voltak feltárhatók. Az elsőfokú bíróság maga is megállapította azt, hogy a vádlott magatartása indította el a halálhoz vezető okfolyamatot. Ezzel a másodfokú bíróság is egyetértett, és azzal is, hogy a vádlott betegsége, valamint a véralvadást gátló szedése sem mentesíti a vádlottat a felelősség alól. A törvényszék mégis azért állapított meg enyhébb minősítésű, mindössze nyolc napon túl gyógyuló következménnyel járó cselekményt, mivel az oksági folyamatban a vádlott magatartásán kívül álló körülmény is közrehatott, mégpedig a sértett orvosi közreműködést elutasító magatartása. Hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a nyolc napon belül és túl gyógyuló sérüléseken túlmenő halálos eredmény a sértett magatartása, az orvosi ellátást elutasító viselkedése miatt következett be, amiért a vádlottat felelősség nem terheli.

[38] Ez az álláspont téves. A sértett orvosi ellátást elutasító magatartása ugyanolyan közreható tényezőnek (concausa) tekinthető, mint a sértett betegsége, illetve a véralvadást gátló gyógyszerek tartós szedése, amelyeket az elsőfokú bíróság nem tekintett a vádlott felelősségének megállapítását befolyásoló tényezőeknek. Tehát a sértett halálához vezető okfolyamatot a vádlott bántalmazása és az attól elszenvedett sérülések indították el, azonban a folyamat kifejlődésében további három tényező, nevezetesen a sértett betegsége, a véralvadást gátló gyógyszerek tartós szedése, valamint az orvosi ellátást elhárító sértetti magatartás is közrehatott, szerepet játszott. A vádlott elkövetési magatartása és a sértett halála közötti okozati összefüggés tehát fennállt, amelyet az említett három tényező, közreható ok egyike sem szakított meg.

[39] A közreható okok a jogirodalom és az állandóan követett bírói gyakorlat értelmében nem befolyásolják az okozati összefüggést abban az esetben, ha az elkövető magatartása indította el azt az okfolyamatot, amely végsősoron – akár közvetett módon vagy közreható okok fellépése folytán – a sértett halálához vezetett.

[40] Nem osztotta az ítéltábla a nyilvános ülésen elhangzott azt a védői érvelést sem, amely szerint az eredmény tekintetében a gondatlanság egyik formája sem állapítható meg a vádlott terhére. A halált okozó testi sértés büntette az úgynevezett praeterintencionális (szándékon túli eredményű) bűncselekmények egyik legklasszikusabb példája. Eszerint a bűncselekmény alapesetére az elkövető szándékossága terjed ki, míg a minősített eset vonatkozásában – eltérően a vegyes bűnösséggel megvalósítható bűncselekményektől – az elkövetőnek kizárólag a gondatlansága állhat fenn, ellenkező esetben súlyosabb bűncselekményért kellene felelnie. Jelen cselekményre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy a vádlott kétséget kizáróan a testi sértés szándékával (egyenes szándékával) bántalmazta a sértettet, hiszen a bántalmazás jellege, intenzitása, hosszan elhúzódó és ismétlődő volta, kétséget sem hagy afelől, hogy a magatartás szándékos volt, mi több egyenes szándékkal megvalósított és természetesen önmagában is alkalmas volt a testi sértés előidézésére. Az eredmény tekintetében a vádlottat az ítéltábla álláspontja szerint a gondatlanság súlyosabb alakzata, a luxuria terheli, hiszen az adott körülmények között – különösen tekintettel a bántalmazás durvaságára és elhúzódó jellegére - az elkövető előre látta magatartásának lehetséges következményeit, ugyanakkor érzelmi oldalon e következményekhez akként viszonyult, hogy könnyelműen bízott azok elmaradásában. E körben nem szorul különösebb magyarázatra az a tény, hogy aki kitaró szándékkal bántalmazza, üti, illetve rúgja a sértettet, amikor az már javarészt védtelen, akkor az elkövetőnek azzal is számolnia kell, hogy súlyosabb következmények is létrejöhetnek a bántalmazása eredményeként. Az ítéltábla álláspontja szerint jelen esetben inkább az eshetőleges szándék és a tudatos gondatlanság elhatárolása lehet reális vizsgálódási szempont, azonban a korábban kifejtettek értelmében a másodfokú bíróság akként foglalt állást, hogy a vádlottat az eredmény tekintetében csupán a gondatlanság súlyosabb formája terheli.

[41] A kifejtetteknek megfelelően annyiban volt indokolt a minősítés megváltoztatása, hogy a vádlott szándékos bűncselekményét az eredményhez viszonyuló gondatlanságához igazodóan a Btk. 164. § (8) bekezdés II. fordulata szerinti halált okozó testi sértés büntetnének minősítette a másodfokú bíróság; az emberölés megállapíthatóságát ugyanakkor elvetette.

[42] A vádlott terhére megállapított cselekmény büntetési tételkerete kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2) bekezdése alapján 5 év.

[43] Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket részben tárta fel helyesen, azokat nem kizárólag helyesbíteni kellett, hanem ki is kellett egészíteni.

[44] További nyomatékos enyhítő körülményként kellett értékelni a sértett halála bekövetkeztében szereppel bíró további tényezőket, nevezetesen a sértett szívbetegségét, amelyre a tartósan szedett gyógyszerek véralvadásgátló hatást gyakorolnak, továbbá a sértettnek az orvosi segítséget, beavatkozást elhárító magatartását. Az ítéltábla jelentős nyomatékkal értékelte a vádlott javára a bűncselekmény óta eltelt időmúlást, hiszen az már közelít a hat évhez, és ezen belül is hangsúlyosabban értékelte azt a körülményt, hogy a korábbi másodfokú ítélet meghozatala óta is több, mint két és fél év telt el, amely időmúlás egyáltalán nem róható a vádlott terhére. Szintén nyomatékos enyhítő körülményként értékelte, hogy az eltelt időszakban a vádlott személyi és családi körülményei rendeződtek, a cselekmény elkövetése óta eltelt időben törvénytisztelő életmódot folytat. További súlyosító körülményként kellett ugyanakkor figyelembe venni a sértett kitaró, több helyszínre is kiterjedő ismételt bántalmazását, továbbá a tettlegesség garázda elkövetési módját.

[45] A cselekmény minősítésének megváltoztatására, az azzal együtt járó súlyosabb büntetési tételkeretre, valamint a helyesbített bűnösségi körülményekre is figyelemmel feltétlen indokolt volt az első fokon kiszabott szabadságvesztés tartamának a súlyosítása. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elkövetés idején még büntetlen előéletű vádlottal szemben a halálos eredmény bekövetkeztében közreható három tényező együttes szerepe miatt is a büntetési tételkeret alsó határának megfelelő 2 év szabadságvesztéssel érhető el a Btk. 79. §-ában szereplő büntetési célok. A szabadságvesztés tartamának meghatározása során nem osztotta ugyanakkor azt a védői álláspontot, amely szerint ilyen idő távlatából az egyébként jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető vádlottal szemben elegendő a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése. Az ítéltábla álláspontja szerint kizárólag a végrehajtandó szabadságvesztés az a büntetési nem, amely valóban megfelelően szolgálja a fent megjelölt büntetési célok maradéktalan érvényre juttatását.

[46] Az ügyésznek a büntetés súlyosítására, a középértéket közelítő büntetés kiszabására irányuló fellebbezését tehát a másodfokú bíróság csupán részében találta megalapozottnak.

[47] A végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása mellett mellőzni kellett a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést. Úgyisintén a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés alkalmazása miatt a feltételes szabadságra bocsátás, valamint az őrizet beszámítása tekintetében az utólagos végrehajtást kimondó rendelkezést sem lehet irányadónak tekinteni.

[48] A Be. 613. § (1) bekezdése alapján köteles a vádlott a védelmével kapcsolatban a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére, míg a tolmácsolással kapcsolatos bűnügyi költséget a Be. 632. § (4) alapján az állam viseli.

[49] A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 31.B.1189/2017/26. számú ítéletét a cselekmény minősítését és a büntetés kiszabását érintő részében a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) alapján helybenhagyta.

Budapest, 2021. év december hó 14. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Nándor s.k. előadó bíró, Dr. Halász Etelka s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. november 29. napján kihirdetett 31.B.1189/2017/26. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.202/2021/35. számú ítélete folytán 2021. december 14. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2021. év december hó 14. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.

a tanács elnöke